

Sygn. akt II AKz 353/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Długosz
Sędziowie:	SSA Beata Barylak-Pietrkowska SSO Tomasz Kozioł (del.spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Iwona Goślińska

po rozpoznaniu w sprawie

M. Z.

skazanego z art. 258§1 kk, art. 298§1 kk i inne

zażalenia wniesionego przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 8 sierpnia 2014 roku, sygn. akt III K 186/13

w przedmiocie stwierdzenia upadku zabezpieczeń majątkowych zastosowanych wobec skazanego

na podstawie art. 430 § 1 k.p.k.

postanawia

pozostawić zażalenie bez rozpoznania

UZASADNIENIE

W trakcie prowadzonego przeciwko M. Z. śledztwa, na mocy postanowień Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krakowie z dnia 3 października 2008r. oraz z dnia 10 października 2008r., (zmienionego następnie postanowieniami z dnia 10 października 2008r., 1 grudnia 2008r., 2 lipca 2009r. i 6 stycznia 2010r.) dokonano zabezpieczenia groźących mu: kary grzywny oraz środka karnego przepadku korzyści uzyskanej z przestępstwa, poprzez zajęcie ruchomości w postaci pieniędzy w kwotach – odpowiednio – 3.382 złotych i 43.000 złotych.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 21 listopada 2013r. (sygn. akt III K 186/13) M. Z. został skazany za zarzucane mu przestępstwa na karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 6 lat i nałożeniem probacyjnego obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwami poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych stosownych kwot pieniężnych oraz karę łączną grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę

20 zł (z zaliczeniem na poczet jej wykonania okresu zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 30 września 2008r. do dnia 15 grudnia 2008r.)

Postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2014r. Sąd Okręgowy w Krakowie stwierdził upadek zabezpieczeń majątkowych zastosowanych wobec M. Z. na mocy powołanych powyżej postanowień.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia podniósł, że zastosowane wobec skazanego wzmiankowanymi postanowieniami zabezpieczenie majątkowe miało za przedmiot karę grzywny oraz środek karny przepadku korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa. Tymczasem powołanym powyżej wyrokiem M. Z. został skazany za zarzucane mu przestępstwa jedynie na karę łączną grzywny, z jednoczesnym zaliczeniem na poczet tejże kary okresu zatrzymania i tymczasowego aresztowania. W ten sposób skazanemu pozostała do zapłaty grzywna w kwocie 920 zł, która została ściągnięta z zabezpieczenia majątkowego. Wobec wykonania orzeczonej grzywny oraz braku orzeczenia w wyroku środka karnego tożsamego z tym, który był wymieniony jako przedmiot zabezpieczenia, zdaniem Sądu Okręgowego wspomniane zabezpieczenia majątkowe upadły.

Na postanowienie to zażalenie wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego – (...)zarzucając obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 291 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez niezmienienie z urzędu ustanowionego w sprawie zabezpieczenia majątkowego poprzez wskazanie, iż jest ono ustanowione na poczet obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego(...)a tym samym naruszenie jego prawnie chronionych interesów.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez ustanowienie zabezpieczenia majątkowego na poczet orzeczonego od skazanego na rzecz pokrzywdzonego obowiązku naprawienia szkody, ewentualnie o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

zażalenie należało pozostawić bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 430 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy pozostawia bez rozpoznania przyjęty środek odwoławczy jeżeli wniesiony został po terminie (lub przyjęcie tego środka nastąpiło na skutek niezasadnego przewrócenia terminu), przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalny z mocy ustawy. Ostatnia z wymienionych sytuacji procesowych zaistniała na gruncie niniejszego postępowania.

W doktrynie powszechnie akceptowany jest – jako wynikający wprost z treści art. 294 § 1 k.p.k. – pogląd, że upadek zabezpieczenia, o którym mowa w tym przepisie, następuje z mocy samego prawa (ipso iure), nie ma zatem potrzeby wydawania w tym przedmiocie żadnego orzeczenia (zob. m. in. P. Starzyński, Postępowanie zabezpieczające w polskim procesie karnym, Warszawa 2007, s. 141; A. Bulsiewicz, Zabezpieczenie roszczeń odszkodowawczych i kar majątkowych, Warszawa 1975, s. 240; S. Paweła, Wykonanie orzeczeń w sprawach karnych. Komentarz, Warszawa 1972, s. 214; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1 – 296, Warszawa 2007, s. 1304; R. Stefański, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, Warszawa 1998, s. 802;). Dodać przy tym należy, że zabezpieczenie majątkowe upada w zakresie, w jakim dotyczy nieorzeczonego przedmiotu zabezpieczenia. Upada zatem zarówno w razie nieorzeczenia stanowiących przedmiot zabezpieczenia kar i środków karnych, jak również w razie orzeczenia takiej kary lub środka karnego, jednak w wysokości niższej niż wysokość, do której nastąpiło zabezpieczenie, przy czym wówczas upada w zakresie wykraczającym ponad wysokość orzeczonych kar i środków karnych (zob. m. in. P. Starzyński, Postępowanie..., s. 143; A. Bulsiewicz, Zabezpieczenie..., s. 158-160; S. Steinborn, Komentarz aktualizowany do art. 294 kodeksu postępowania karnego, LEX/el, t. 2; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 kwietnia 2012r., II AKz 190/12, LEX nr 1168497). W realiach niniejszej sprawy oznacza to, że zabezpieczenie majątkowe zastosowane w toku postępowania przygotowawczego przez prokuratora, upadło z chwilą uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 21 listopada 2013r., w zakresie wykraczającym ponad kwotę 920 złotych (przelaną następnie na poczet orzeczonej

kary grzywny) i tylko do tego momentu możliwe było dokonanie zmiany postanowienia o zabezpieczeniu poprzez objęcie nim orzeczonych nieprawomocnie obowiązków naprawienia szkody.

Zbędne stwierdzenie obecnie przez Sąd Okręgowy upadku zabezpieczenia w formie procesowej, polegające na wydaniu dotyczącego tej kwestii orzeczenia, podobnie jak błędne pouczenie uczestników postępowania o prawie do wniesienia na nie zażalenia, nie kreuje po ich stronie takiego prawa. O dopuszczalności zaskarżenia w trybie zażalenia określonej decyzji procesowej decyduje bowiem jej rzeczywista treść i walor procesowy, określone przez przedmiot i procesowe konsekwencje zawartego w niej rozstrzygnięcia. Skoro w danej kwestii ustawa karnoprocesowa w ogóle nie wymaga wydania postanowienia lub zarządzenia, to wydanie go, zwłaszcza gdy ma ono charakter czysto deklaratoryjny, jako „stwierdzające” okoliczność zaistniałą z mocy samego prawa, nie pociąga za sobą dopuszczalności zaskarżenia go zażaleniem.

Dla jasności dodać należy, że zaskarżone postanowienie nie stanowi postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia w rozumieniu art. 293 § 2 k.p.k. Na zaliczenie go do tej kategorii pojęciowej nie pozwala względ na jego rzeczywisty, zasygnalizowany powyżej, charakter. Postanowieniami w przedmiocie zabezpieczenia w rozumieniu powołanego przepisu są bowiem takie postanowienia, które stanowią przewidziane przez ustawę decyzje procesowe dotyczące istoty, zakresu i sposobu wykonywania zabezpieczenia, a w szczególności postanowienia o zastosowaniu, uchyleniu lub zmianie zabezpieczenia, jak również postanowienia odmawiające wnioskom stron co do zastosowania, uchylenia lub zmiany zabezpieczenia.

Z tych względów, stosownie do dyspozycji art. 430 § 1 k.p.k., zażalenie pozostawić należało bez rozpoznania.